

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม

The Relationship Between Strategic Management and The School's Professional Learning Community Under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Phanom

อาทิตยา สวัสดิ์¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ² ดร.รัชฎาพร งอยภูธร³
Arthittaya Sawasdee¹ Assos. Prof. Dr.Sayan Boonbai² Dr.Rutchadaporn Ngoipothon³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ความสัมพันธ์และแนวทาง การพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรง ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2566 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 51 คน และครูผู้สอน จำนวน 262 คน จากจำนวน 51 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ คุณภาพ ของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ มีอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.319 – 0.859 และมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.934 และระดับการเป็นชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.365 – 0.976 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .984 เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าที (แบบ Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One – Way ANOVA) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffe's method และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก จำแนกตาม สถานภาพ การดำรงตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุกูลนาควิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

³Senior Professional Level Teachers Anubantaongoi School under the office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อาทิตยา สวัสดิ์, kateartittaya@gmail.com

รับเมื่อ 15 พฤษภาคม 2567 แก้ไข 15 กรกฎาคม 2567 ตอบรับ 17 กรกฎาคม 2567

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน
พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.897^{**}$)

5. แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ด้านที่มีความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีความสัมพันธ์
อยู่ในระดับสูงมาก กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น มี 6 ด้าน คือ 1) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) ด้านการกำหนดทิศทาง 3) ด้านการกำหนด
กลยุทธ์ 4) ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 5) ด้านการควบคุมกลยุทธ์ และ 6) ด้านการประเมินผล

6. บริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน
4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีข้อมูลสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
วางแผนและดำเนินการเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม 2) ด้านการกำหนดทิศทาง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้า
ทีมควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือ ทีมงานทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมวางแผน
ร่วมตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ร่วมกัน ในการ
ปฏิบัติงาน 3) ด้านการควบคุมกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดบทบาทและหน้าที่การปฏิบัติงานของบุคลากร
อย่าง ชัดเจน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของงานและ
4) ด้านการประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเลือกหรือสร้างตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเกี่ยวข้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์
ของการประเมินผล โดยคำนึงถึงความเชื่อถือได้ของข้อมูลและความสามารถในการเก็บรวบรวม

ABSTRACT

The purposes of this research were to study, compare relationship and development strategic management and the school's professional learning community under the jurisdiction of the Nakhon Phanom secondary educational service area office, according to the opinions of school administrators and teachers classified by position and school size. The sample group used in the research was 313 people of school administrators and teachers in the academic year 2023, divided into 51 school administrators and 262 teachers from 51 schools by multi-stage random sampling. The research tools were questionnaires and interviews. The quality of the whole questionnaire has the discrimination between .319 – .859 and the reliability was .934 and the level of general administrative effectiveness has discrimination power between .365 – .976 and the reliability was .984. The data collection of the study was collected by a 5-level rating scale questionnaire, Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, hypothesis testing using the t – test (Independent Samples), one – way analysis of variance (One – Way ANOVA), Paired Samples t – Test by Scheffe's method and correlation coefficient by Pearson (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient)

The findings were as follows:

1. Strategic management and the school's professional learning community under secondary educational service area office Nakhon Phanom according to the opinions of school administrators and teachers, Overall and each aspect is at a high level.

2. The school's professional learning community under secondary educational service area office Nakhon Phanom according to the opinions of school administrators and teachers classified by position and the different of school size found that overall and each aspect is no different.

3. Strategic management of school under secondary educational service area office Nakhon Phanom, according to the opinions of school administrators and teachers classified by position and the different of school size found that overall and each aspect is no different.

4. Overall the relationship between strategic management and the school's professional learning community of school under the jurisdiction of the Nakhon Phanom secondary educational service area office has a positive relationship. The statistically significant at the level .01 with correlation coefficient ($r_{xy} = 0.897^{**}$)

5. Development guidelines of strategic management and the school's professional learning community of school under secondary educational service area office Nakhon Phanom, there are 6 aspects with high level of correlation between teamwork and general administrative effectiveness of school under secondary educational service area office Nakhon Phanom such as 1) Environmental analysis 2) Direction Setting 3) Strategic planning 4) Strategic execution 5) Strategic control and 6) Evaluation.

6. Strategic management and the school's professional learning community covered three sides needing improvement as follows: 1) Environmental analysis, school administrators should provide utilize information about the school environment to plan and implement actions to create a suitable environment. 2) Direction Setting, school administrators or team leaders should provide opportunities for all personnel or team members to participate in expressing opinions, brainstorming, planning, decision – making, implementation, evaluation, and sharing mutual benefits in carrying out work. 3) Strategic control, school administrators should provide define clear roles and responsibilities for personnel, promoting and supporting everyone's participation in setting goals and objectives for the work. and 4) Evaluation, school administrators should provide choose or create clear and relevant performance indicators that align with the goals and objectives of the evaluation, considering the reliability of data and the capability to collect information.

Keywords: Strategic management, Professional Learning Community

ภูมิหลัง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีกรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ในปี 2579 ซึ่งกำหนดไว้

ในพุทธศตวรรษที่ 20 ป เป็นกรอบที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดภายในระยะเวลา 5 ปี ต่อจากนี้ไปพัฒนาจากการประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาทั้งจากภายในและภายนอกประเทศที่บ่งชี้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศ และการสะท้อนถึงโอกาสและความเสี่ยงที่จะผลักดันขับเคลื่อนให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ บรรลุผลได้ในระยะเวลา 5 ปีแรกของพุทธศตวรรษที่ 20 ป ทั้งนี้โดยได้คำนึงถึงการต่อยอดให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่องภายในแผนพัฒนาฯ ฉบับต่อ ๆ ไป ดังนั้นการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายรวมของการพัฒนา เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยค่านิยมที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558, หน้า 63) ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถมีสมรรถนะทั้งด้านการอ่าน การเขียน ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการอ่าน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตมีความรู้ความสามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ภายใต้การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพในทุก ๆ ด้านนั่นเอง การบริหารที่ดีและต้องการความสำเร็จในอนาคตจะต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษากิจการเชิงกลยุทธ์ ถ้าผู้บริหารขาดความชำนาญในการกำหนดกลยุทธ์จะทำให้ไม่สามารถพัฒนา องค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ (ปยุตนาค เชี่ยวสมุทร, 2558, หน้า 1)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นนวัตกรรมการบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เป็นรูปแบบการบริหารที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ (Vision) ขององค์กร ซึ่งเป็นภาระงานที่ท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารเพราะจะต้องมีการวางแผนกำหนดกลยุทธ์เพื่อนำกลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติให้องค์กรก้าวหน้าไปในทิศทางที่เหมาะสมและประสบความสำเร็จ การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นหัวใจของการบริหาร ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ที่ชาญฉลาด กำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างจากผู้อื่นแต่เป็นความแตกต่างเชิงสร้างสรรค์เพื่อใช้เป็นแนวทางให้องค์กรได้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าปราศจากแผนกลยุทธ์ องค์กรจะไม่มีแนวทางที่ชัดเจนและไม่มีแผนที่จะปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง (พรธรรมา อิงพงษ์พันธ์, 2554, หน้า 9)

ประเทศไทยได้พัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 10 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน มาตรา 22 ระบุถึงหลักการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ต้องจัดการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ จากหลักการสำคัญดังกล่าวครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ได้รับความนิยมและกล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพที่ประสบผลสำเร็จในประเทศต่าง ๆ คือ Professional Learning Community (PLC) ซึ่งเป็นการรวมใจ รวมพลังความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร คณะครู นักเรียน และองค์กรทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จากผลการวิจัยที่ยืนยันว่าการดำเนินการในรูปแบบ PLC นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางส่งเสริมให้มีการอบรม PLC (Professional Learning Community) หรือ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ให้กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งแนวคิดของการอบรม PLC คือ การนำคนมาอยู่

รวมกัน เกิดการเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้กัน ระหว่างสมาชิกในองค์กร นำไปสู่การสะท้อนความคิดในด้านต่าง ๆ
ที่จะเป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญยิ่งในการใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนา
คุณภาพการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงมี
ความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ซึ่งเป็นประโยชน์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการ
บริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

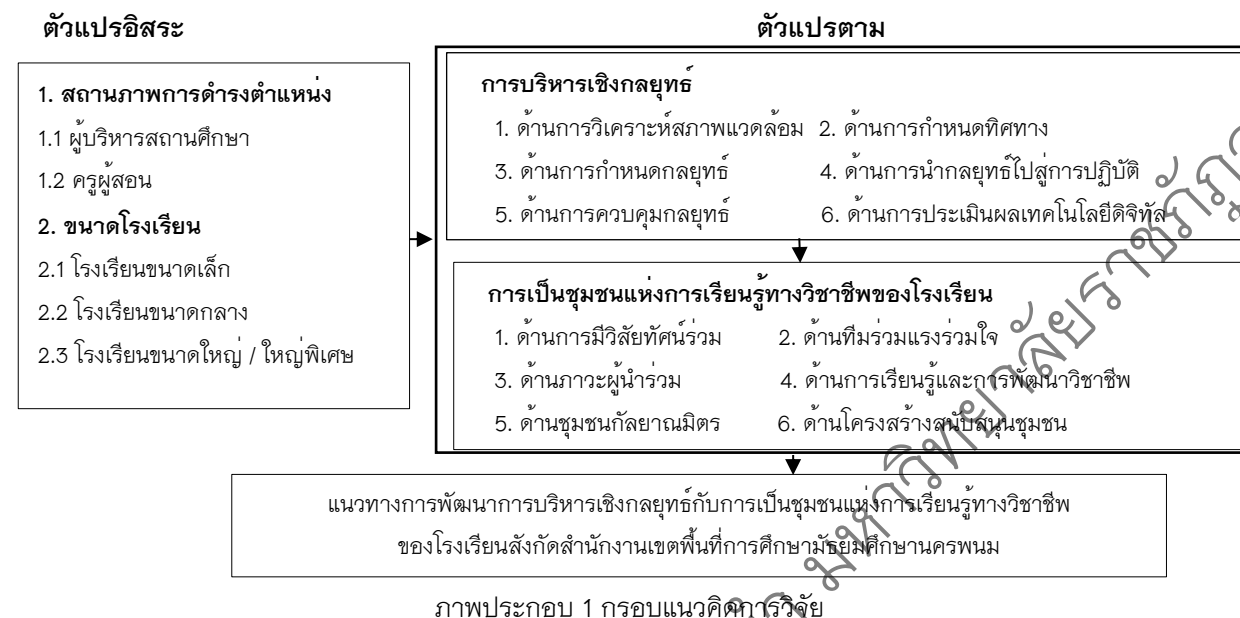
1. การบริหารงานเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับใด
2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. การบริหารงานเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตาม สถานภาพ
การดำรงตำแหน่งและขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
6. แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนมเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง
และขนาดโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ
โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง
และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน

6. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 1,725 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 111 คน และกลุ่มครูผู้สอน 1,614 คน จากทั้งหมด 51 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2566 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 51 คน และครูผู้สอน จำนวน 262 คน จากโรงเรียน 51 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน 6 ด้าน ซึ่งคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.319 – 0.859 และมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.934

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ผู้วิจัยได้พิจารณาการบริหารทั่วไปของโรงเรียนตามขอบข่ายงานที่ได้รับผิดชอบเพื่อหาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย จากขอบข่ายด้านการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 ด้าน ซึ่งคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.365 – 0.976 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง ด้วยการเก็บข้อมูลผ่านระบบ Google form โดยแนบลิงค์ (Link) หรือคิวอาร์ โค้ด (QR – Code) แล้วนำไปลงรหัส ได้รับแบบสอบถามคืนมาครบทั้ง 313 ชุด และแบบสอบถามทุกชุด มีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทุกชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติการทดสอบค่าสถิติ (t – test) ชนิด Independent Samples แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe – Method) หรือ LSD. วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ และ การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. การเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน พบว่า 1) การเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน 2) การเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. การเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน พบว่า 1) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.897^{**}$)
6. แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ด้านที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ทั้ง 6 ด้าน และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะแนวทางพัฒนา ดังนี้

6.1 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ได้แก่ 1) มีข้อมูลสภาพแวดล้อม วางแผนและดำเนินการ 2) เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมภายในองค์กร 3) มีการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้เทคโนโลยี 4) มีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 5) นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจริง และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม

6.2 ด้านการกำหนดทิศทาง ได้แก่ 1) มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม 2) ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในงาน 3) ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีน้ำใจและความเอื้อเฟื้อ 4) มอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถตามความเหมาะสม 5) ให้สมาชิกในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และ พันธกิจขององค์กรร่วมกัน

6.3 ด้านการควบคุมกลยุทธ์ ได้แก่ 1) กำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน 2) กำหนดเป้าหมายการทำงาน มอบหมายงานให้อย่างชัดเจน 3) ส่งเสริมให้ทุกคนรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน 4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 5) สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

6.4 ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ 1) มีการปฏิบัติตามกระบวนการ 2) การปฏิบัติงานต้องอาศัยความร่วมมือ 3) มีทักษะในงานที่ทำและสามารถถ่ายทอดได้ 4) การประเมิน ตรวจสอบ ติดตามอยู่เสมอ และ 5) มีจุดมุ่งหมายเดียวกันทั้งองค์กร

6.5 ด้านการควบคุมกลยุทธ์ ได้แก่ 1) กำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน 2) กำหนดเป้าหมายการทำงาน 3) ส่งเสริมการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น และ 5) สร้างความภูมิใจ

6.6 ด้านการประเมินผล ได้แก่ 1) เลือกหรือสร้างตัวชี้วัดที่ชัดเจน 2) มีการประเมินผล 3) พิจารณาความดีความชอบ หรือการเลื่อนขั้นจากความรู้ความสามารถ 4) การประเมินผลที่ดีควรดำเนินการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง 5) สมาชิกทุกคนควรเปิดใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเรียงลำดับมัธยมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการประเมินผล ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ด้านการกำหนดทิศทาง ด้านการควบคุมกลยุทธ์ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพร้อมมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เหนือกว่าและเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มินตรา ลายสนิทเสริกุล, และปิยพงษ์ สุเมตติกุล (2557, หน้า 392 – 406) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบูรพา กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูตระหนักเห็นความสำคัญ และร่วมกันขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ครูทุกคนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเห็นร่วมกันในการพัฒนานักเรียน มุ่งมั่นอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองกาญจน์ นาแพร่ (2560, หน้า 88) ได้กล่าวว่า การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ระบบสนับสนุนโรงเรียน ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม วิสัยทัศน์และค่านิยม ร่วมกันปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมกัน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะทุกองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

3. การเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ทางวิชาชีพพร้อมกัน คือมุ่งหวังการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายการบริหารสถานศึกษามุ่งการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ กำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้ที่ดีและร่วมกันกำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธีศรีโยธา (2564, หน้า 153) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อวางกลยุทธ์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ว่าส่วนใดบ้างที่เป็นปัญหาของสถานศึกษาที่ต้องได้รับการแก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะมาศ วงศ์แสน (2560, หน้า 130) ได้ศึกษาปัจจัยวัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า มีวัฒนธรรมคุณภาพ 3 ด้านส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจ และด้านการทำงานเป็นทีม

4. การเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร และครูมีการฝึกฝนและพัฒนาทักษะความรู้ และความสามารถที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เชื่อมโยงตรงไปต่อการปฏิบัติงานในสายงานนั้น ๆ หรือภารกิจที่กำลังดำเนินอยู่ จึงทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจในความสามารถของตนเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา เชื้อคมตา (2566, บทคัดย่อ) จากการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.2 ผลการเปรียบเทียบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกขนาดให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ ทำให้สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ที่มีบุคลากรไม่เท่ากันก็สามารถวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกันได้ จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน

ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกพงษ์ ดิษแสง (2565, หน้า 51 – 53) ได้ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังคำกล่าวที่ว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาคือความสำเร็จของโรงเรียน ที่เกิดจากการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกคนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณลิษา ธรรมรักษ์ (2561, หน้า 171 – 177) ได้วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยรวมพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินผล ซึ่งการประเมินผลเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผล ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์กร การประเมินผลต้องกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และแจ้งผลการประเมินผลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงผลลัพธ์และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามตัวชี้วัดในครั้งต่อไป

1.2 จากการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งการกำหนดกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นสำหรับองค์กรในการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือภายในองค์กร และการปรับปรุงพัฒนาองค์กรในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น และเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความรู้ที่ดี และมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมุ่งหวังการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพราะการวิเคราะห์นี้ช่วยให้องค์กรสามารถเข้าใจถึงโอกาสและความท้าทายที่อาจเกิดขึ้น

2.2 ควรศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทาง คือกระบวนการที่องค์กรใช้ในการวางแผน และกำหนดแนวทางสำหรับอนาคต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3 ควรศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ คือ การวางแผนและกำหนดแนวทาง เพื่อนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.4 ควรศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่องค์กรใช้เพื่อ แปลงแผนกลยุทธ์ให้กลายเป็นการกระทำที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมทางธุรกิจที่จะช่วยให้ความเป้าหมายของกลยุทธ์เป็นจริง

2.5 ควรศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการควบคุมกลยุทธ์ ขั้นตอนนี้ต้องกระทำต่อเนื่องที่ต้องทำ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้กลยุทธ์สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.6 ควรศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการประเมินผล เป็นขั้นตอนสำคัญในการติดตามความสำเร็จ ของกลยุทธ์และแผนการทำงานขององค์กร ใช้ผลการประเมินผลเพื่อสร้างการเรียนรู้ภายในองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ นาแพร่. (2560). การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียน จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นาถิตา เจริญสุข และกาญจนา บุญส่ง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- นุชจรินทร์ ทับทิม. (2566). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยะมาศ วงศ์แสน. (2560). วัฒนธรรมคุณภาพที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 11(1), 134.
- พรธรรมา อิงพงษ์พันธ์. (2554). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2(2), 145 – 156.
- มินตรา ลายสนธิเสวีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2557). “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร”. วารสาร OJED. 9(3), 392 – 406.
- เมธี ศรีโยธา. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มนสิชา ธรรมรักษ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วนิดา เชื้อคมตา. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 12(45), 237 – 247.

วรณิศา บุรินทร์กุล, พระครูพิจิตร ศุกการ, มะลิวัลย์ โยธารักษ์. (2563). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลราชภัฏธานี เขต 3. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5(2),
103 – 118.

สุภาพร ภิรมย์เมือง และนุชนรา รัตนศิริประภา. (2557). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. *วารสารบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 4(2), 171 – 180.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 –
2564. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เอกพงษ์ ดิษแสง (2565). การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

Krejcie, R. V.& Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological
Measurement*. 30(3). 607 – 610.